

Resultaten aanvullend onderzoek vleermuizen in Kollum

Opdrachtgever	Gemeente Kollumerland c.a.
Referentie	Gothem, J. van. 2016. Resultaten aanvullend onderzoek vleermuizen in Kollum. A&W-notitie 2626. Altenburg & Wymenga bv, Feanwâlden
Projectcode	2626kov
Status	Definitief
Datum	29 november 2016
Projectleider	J. van Gothem
Autorisatie	R.J. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
2. Methode
3. Resultaten
4. Beoordeling volgens de Flora- en faunawet
5. Conclusies
6. Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2

Postbus 32, 9269 ZR Feanwâlden

tel. 0511 – 474764

email info@altwym.nl

website: www.altwym.nl

1. Inleiding

In verband met de herinrichting van twee plangebieden in Kollum is ecologisch onderzoek uitgevoerd om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving (Stoker 2016^{1,2}). De conclusie van die beoordeling was, dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De gemeente Kollumerland heeft Altenburg & Wymenga opdracht verleend voor het benodigde onderzoek naar vleermuizen. In deze notitie presenteren wij de resultaten van het onderzoek en worden de resultaten in het licht van de plannen beoordeeld volgens de ecologische wet- en regelgeving.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

Wijziging wetgeving natuur

Naar verwachting treedt per 1 januari 2017 de Wet Natuurbescherming in werking. Deze nieuwe wet vervangt de huidige Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

In dit nader onderzoek is uitgegaan van het beoordelingskader volgens de vigerende wet- en regelgeving, dus nog niet volgens de nieuwe Wet Natuurbescherming. Op basis van de huidige informatie ten aanzien van die nieuwe wet, is het mogelijk dat de conclusies van dit nader onderzoek aanpassingen behoeven nadat de Wet Natuurbescherming in werking is getreden. Wij adviseren de opdrachtgever om indien nodig hierover contact met ons bureau op te nemen. Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer de beoogde herinrichting na 1 januari 2017 van start gaat.

2. Methode

Vleermuisonderzoek

Om te bepalen op welke wijze vleermuizen gebruik maken van het plangebied en de omgeving, is nachtelijk vleermuisonderzoek uitgevoerd. Vleermuisonderzoek dient plaats te vinden volgens het Vleermuisprotocol (ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus). Daarin is vastgelegd hoe vleermuisonderzoek aan foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes dient plaats te vinden om tot uitspraken te kunnen komen die stand houden in juridische procedures. Bij vleermuisonderzoek moet rekening worden gehouden met een aantal veldbezoeken die gespreid in het jaar moeten plaatsvinden. Uitgaande van de te verwachten soorten dienden hier volgens het protocol twee veldbezoeken plaats te vinden aan kraam- en/of zomerverblijfplaatsen tijdens het voorjaar/zomer en twee veldbezoeken aan baltsplaatsen tijdens nazomer/herfst. Het plangebied is tijdens de veldbezoeken 's nachts onderzocht met behulp van batdetectoren (van

¹ Stoker, O 2016. Ecologische beoordeling Campus Kollum. A&W-notitie 2592#1. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

² Stoker, O 2016. Ecologische beoordeling realisatie van twee scholen te Kollum. A&W-notitie 2592#2. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

het type heterodyne/time expansion, Pettersson D240x). In tabel 1 staan de data van de veldbezoeken.

Tabel 1. Overzicht van de bezoekdata van het veldonderzoek.

Datum	Periode	Doel
8 juni 2016	Avondbezoek	Zomer/kraamverblijfplaatsen vleermuizen
11 juli 2016	Ochtendbezoek	Zomer-/kraamverblijfplaatsen vleermuizen
23 augustus 2016	Avondbezoek	Balts-/paarverblijfplaatsen en vliegroutes vleermuizen
29 september 2016	Avondbezoek	Balts-/paarverblijfplaatsen en vliegroutes vleermuizen

3. Resultaten

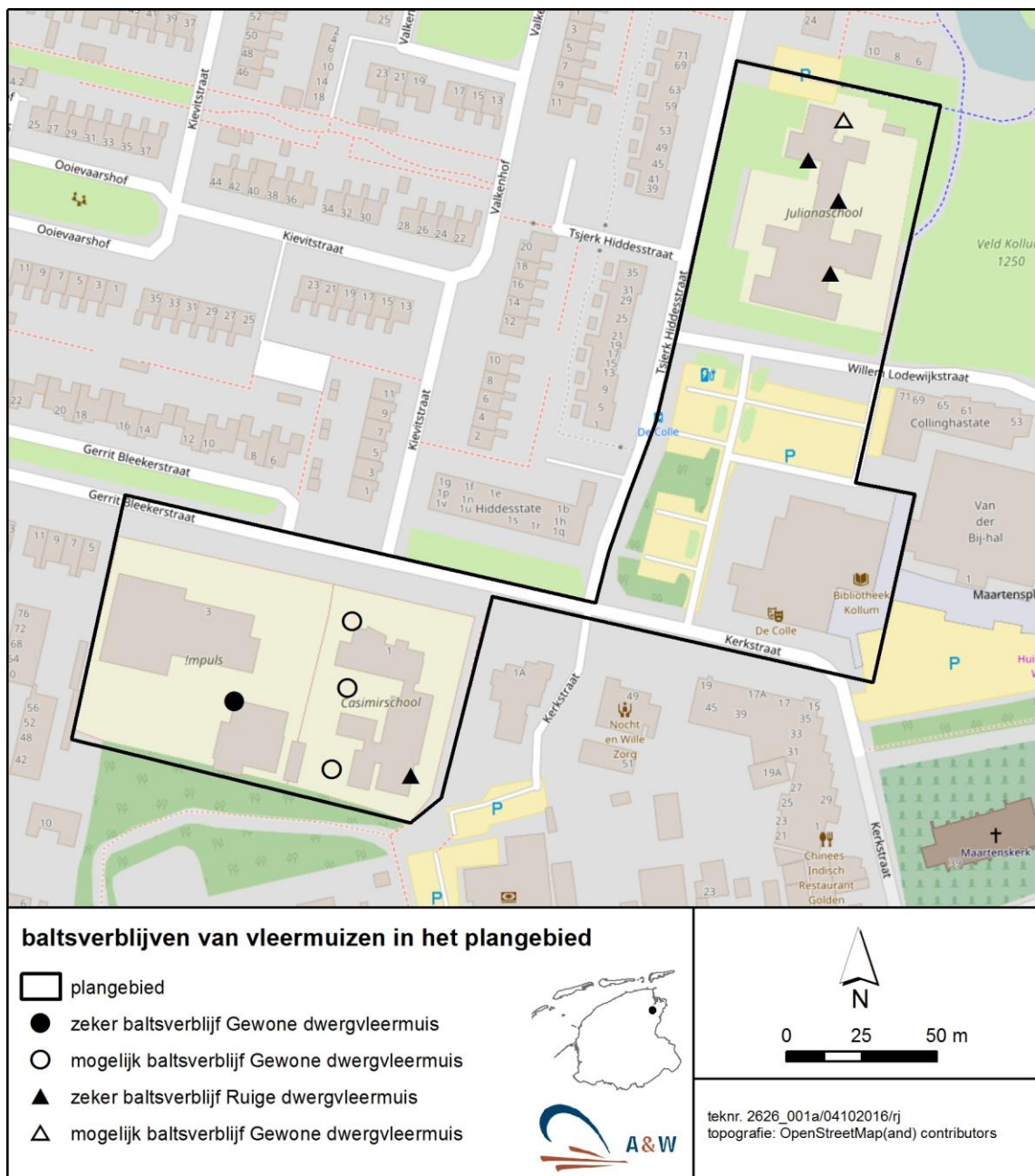
Tijdens het vleermuisonderzoek zijn binnen het plangebied de Gewone dwergvleermuis, de Ruige dwergvleermuis en de Rosse vleermuis aangetroffen. Het betrof foeragerende, overvliegende of baltsende exemplaren.

Tijdens de uitgevoerde onderzoeks rondes van zomer-/kraamverblijfplaatsen van vleermuizen zijn geen zwermende, invliegende of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Voor Gewone dwergvleermuis geldt, dat zomerverblijfplaatsen van mannetjes moeilijk zijn vast te stellen, omdat die in deze periode in het jaar solitair of in kleine groepjes leven en een enkel in-/uitvliegend dier moeilijk is waar te nemen. Er is echter een andere manier om de aanwezigheid van zomerverblijfplaatsen van mannetjes aan te tonen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het feit dat mannetjes Gewone dwergvleermuis paarverblijfplaatsen vaak het gehele jaar gebruiken (Dienst Regelingen 2014). Tijdens het najaar zijn baltsende mannetjes relatief eenvoudig op te sporen, omdat deze dan duidelijk actief zijn in hun territorium. Dit is één van de redenen dat najaarsonderzoek noodzakelijk is.

In het najaar is geïnventariseerd of en waar mannetjes Gewone- en Ruige dwergvleermuis baltsten in het onderzoeksgebied. Voor de Gewone dwergvleermuis geldt dat de soort territoriaal is en met name vliegend baltst. De exacte locatie van de verblijfplaats ligt daarom in de nabije omgeving van waar de baltsende individuen zijn waargenomen. Door de resultaten van de veldbezoeken te combineren kan het territorium worden vastgesteld, en kan worden ingeschat waar de verblijfplaats zich bevindt. De daadwerkelijke locatie van de verblijfplaatsen kan iets afwijken. Wel kan in de meerderheid van de gevallen goed worden vastgesteld of de verblijfplaats binnen of buiten het plangebied gelegen is. Voor de Ruige dwergvleermuis geldt dat de individuele mannetjes roepen vanuit hun paarverblijfplaats in de woningen. Hierdoor is de locatie van de verblijfplaats goed vast te stellen.

Tijdens de najaarsbezoeken zijn baltsplaatsen van de Gewone en de Ruige dwergvleermuis vastgesteld. De Rosse vleermuis werd tweemaal overvliegend waargenomen. De Ruige dwergvleermuis werd roepend bij de Julianaschool en bij de Casimirschool waargenomen. De dieren werden verspreid aangetroffen op vier locaties in de Julianaschool waarvan er één niet met zekerheid kon worden gelokaliseerd. In de Casimirschool werd één dier waargenomen. Voor de Gewone dwergvleermuis geldt dat er vermoedelijk vier dieren een baltsverblijf hebben in en rond de Casimirschool. Eén exemplaar leek een vaste roepplek te hebben bij de

Casimirschool, de overige waarnemingen betrof rondvliegende dieren die niet aan een exacte locatie konden worden gekoppeld. Ook kan niet met zekerheid worden gezegd om hoeveel exemplaren het in totaal gaat rond de Casimirschool. Zekerheidshalve nemen we aan dat het om in totaal vier baltsende dieren gaat. Naast de vier dieren die rond bebouwing baltsen, werd nog een Gewone dwergvleermuis baltsend waargenomen langs een laanbeplanting van els en linde ten westen van de Julianaschool. Omdat het hier ging om een locatie die niet aan de bebouwing kon worden gekoppeld, is deze waarneming niet op kaart weergegeven. In figuur 1 zijn de baltslocaties weergegeven.

Figuur 1 Baltslocaties van de Gewone en Ruige dwergvleermuis. Locaties voor Gewone dwergvleermuis zijn indicatief omdat deze soort gewoonlijk rondvliegt en daardoor moeilijk aan een specifieke baltslocatie te verbinden is.

4. Beoordeling volgens de Flora- en faunawet

Er zijn vier baltsverblijven van de Ruige dwergvleermuis aangetroffen bij de Julianaschool en één bij de Casimirschool. Tevens is met zekerheid één baltsverblijf aangetroffen van de Gewone dwergvleermuis in de bebouwing ten westen van de Casimirschool. Daarnaast zijn mogelijk nog drie verblijfplaatsen aanwezig in de Casimirschool zelf. Overige verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Door de sloop gaan de baltsverblijven verloren. Dit is in strijd met artikel 11 van de Flora- en faunawet. Om deze reden moet een ontheffing volgens artikel 75C van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. De ontheffingsaanvraag dient te worden vergezeld van een projectplan, waarin mitigerende en compenserende maatregelen zijn opgenomen om negatieve effecten zo goed mogelijk te beperken. Deze maatregelen zullen in ieder geval moeten bestaan uit het realiseren van alternatieve (balts)verblijfplaatsen voor zowel de Ruige als de Gewone dwergvleermuis en een goede fasering in de tijd van de werkzaamheden.

5. Conclusie

Er dient ontheffing volgens artikel 75C van de Flora- en faunawet te zijn verleend voor het verwijderen van vijf baltsverblijfplaatsen van de Ruige dwergvleermuis en vier baltsverblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis.

6. Literatuur

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014c. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*. Ministerie van Economische zaken, Den Haag.